

Κόστος της διαδικασίας - Σλοβακία

Η παρούσα σελίδα παρέχει πληροφορίες σχετικά με τα δικαστικά έξοδα στη Σλοβακία.

Κανονιστικό πλαίσιο σχετικά με τις αμοιβές στον χώρο των νομικών επαγγελματιών

Το άρθρο 1 παράγραφος 2 του νόμου 586/2003 σχετικά με το νομικό επάγγελμα και την τροποποίηση και συμπλήρωση του νόμου αριθ. 455/1991 για τα ρυθμιζόμενα με άδεια επαγγέλματα, όπως τροποποιήθηκε, ορίζει τα εξής:

«Ως άσκηση του δικηγορικού επαγγέλματος νοείται η εκπροσώπηση πελατών ενώπιον δικαστηρίων, κρατικών αρχών και άλλων νομικών προσώπων, η εκπροσώπηση και η υπεράσπιση πελατών σε ποινικές διαδικασίες, η παροχή νομικών συμβουλών, η σύνταξη εγγράφων δικαιοπρασιών, η εκπόνηση νομικών αναλύσεων, η διαχείριση περιουσιακών στοιχείων πελατών και η παροχή άλλων μορφών νομικών συμβουλών, νομικής συνδρομής και νομικών υπηρεσιών, εφόσον παρέχονται συστηματικά και έναντι αμοιβής (στο εξής «νομικές υπηρεσίες».)»

Δικηγόροι

Οι αμοιβές των δικηγόρων ρυθμίζονται από διάταγμα εφαρμογής του υπουργείου Δικαιοσύνης της Σλοβακικής Δημοκρατίας (αριθ. 655/2004 σχετικά με τις δικηγορικές αμοιβές και τις αποζημιώσεις για την παροχή νομικών υπηρεσιών) – η αγγλική έκδοση του διατάγματος εφαρμογής είναι διαθέσιμη στον δικτυακό τόπο του [Δικηγορικού Συλλόγου Σλοβακίας](#).

Η αμοιβή του δικηγόρου πρέπει να καθορίζεται βάσει συμφωνίας μεταξύ του δικηγόρου και του πελάτη του (συμβατική αμοιβή). Η μεγάλη πλειονότητα των δικηγορικών αμοιβών συμφωνούνται σε συμβατική βάση, εκτός εάν ο νόμος καθορίζει τιμές για τις αμοιβές. Εάν τα μέρη δεν καταφέρουν να συμφωνήσουν στην αμοιβή, για τον καθορισμό του ποσού εφαρμόζονται οι σχετικές διατάξεις για το ύψος των αμοιβών (διάταγμα εφαρμογής σχετικά με τις δικηγορικές αμοιβές). Η αμοιβή καθορίζεται πολλαπλασιάζοντας τη βασική τιμή επί το πλήθος των πράξεων ή των νομικών υπηρεσιών που παρέσχε ο δικηγόρος.

Δικαστικοί επιμελητές

Δεν υπάρχουν δικαστικοί επιμελητές στη Σλοβακική Δημοκρατία. Ωστόσο, τα καθήκοντα αυτά ασκούνται από τους εκτελεστές δικαστικών αποφάσεων σύμφωνα με τον νόμο αριθ. 233/1995 σχετικά με τους εκτελεστές δικαστικών αποφάσεων και τις δραστηριότητες εκτέλεσης (ή νόμο περί της διαδικασίας εκτέλεσης).

Πάγια έξοδα

Πάγια έξοδα σε αστικές διαδικασίες

Πάγια έξοδα των διαδίκων σε αστικές διαδικασίες

Όλες οι κατηγορίες τελών καθορίζονται στους αντίστοιχους κανονισμούς, οι οποίοι προβλέπουν διάφορους τρόπους καθορισμού των σχετικών ποσών:

Τα **δικαστικά τέλη** ρυθμίζονται από τον νόμο αριθ. 71/1992 περί δικαστικών τελών και τέλους αποσπάσματος ποινικού μητρώου, όπως τροποποιήθηκε («νόμος περί δικαστικών τελών»). Το ποσό μπορεί να είναι πάγιο ή βασισμένο σε ποσοστό, ή συνδυασμός των δύο (ανάλογα με το είδος της απαίτησης).

Οι **αμοιβές των εκτελεστών δικαστικών αποφάσεων** ρυθμίζονται από τον νόμο αριθ. 233/1995 σχετικά με τους εκτελεστές δικαστικών αποφάσεων και τις δραστηριότητες εκτέλεσης. Το ύψος τους καθορίζεται βάσει ορισμένης τιμής (πάγιο ποσό ή ποσό βασισμένο σε ποσοστό, ανάλογα με το αντικείμενο της εκτέλεσης) ή βάσει συμφωνίας.

Οι **δικηγορικές αμοιβές** ρυθμίζονται από το διάταγμα εφαρμογής αριθ. 655/2004 σχετικά με τις δικηγορικές αμοιβές και τις αποζημιώσεις για την παροχή νομικών υπηρεσιών. Το ύψος τους καθορίζεται βάσει ορισμένης τιμής (πάγια αμοιβή για κάθε νομική υπηρεσία που παρέχεται, ανάλογα με την αξία της απαίτησης ή το αντικείμενο της) ή βάσει συμφωνίας.

Οι **αμοιβές των εμπειρογνομόνων** ρυθμίζονται από το διάταγμα εφαρμογής αριθ. 491/2004 σχετικά με την αμοιβή, την επιστροφή εξόδων και την αποζημίωση του χρόνου εμπειρογνομόνων, διερμηνέων και μεταφραστών. Το ύψος τους καθορίζεται βάσει ορισμένης τιμής (πάγια αμοιβή για κάθε υπηρεσία, ωριαία αμοιβή ή αμοιβή βασισμένη σε ποσοστό, ανάλογα με το αντικείμενο) ή βάσει συμφωνίας.

Η αποζημίωση των μαρτύρων ρυθμίζεται από τον νόμο αριθ. 99/1963 περί Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας καθώς και από το μεταγενέστερο διάταγμα εφαρμογής αριθ. 543/2005 περί κανόνων διοίκησης και λειτουργίας των πρωτοβάθμιων, δευτεροβάθμιων, στρατιωτικών δικαστηρίων και του Ειδικού Δικαστηρίου, τον νόμο αριθ. 311/2001 περί Εργατικού Κώδικα, τον νόμο αριθ. 595/2003 περί φόρου εισοδήματος και τον νόμο αριθ. 663/2007 περί ελάχιστου μισθού. Το δικαστήριο αποφαινεται για την επιστροφή των αναγκαίων έκτακτων εξόδων που πραγματοποιούνται και για την αποζημίωση διαφυγόντος εισοδήματος (σύμφωνα με τους κανόνες που καθορίζονται στο διάταγμα εφαρμογής περί κανόνων διοίκησης και λειτουργίας).

Οι **αμοιβές μετάφρασης/διερμηνείας** ρυθμίζονται από το διάταγμα εφαρμογής αριθ. 491/2004 σχετικά με την αμοιβή, την επιστροφή εξόδων και την αποζημίωση του χρόνου εμπειρογνομόνων, διερμηνέων και μεταφραστών. Το ύψος τους καθορίζεται βάσει ορισμένης τιμής (πάγια αμοιβή ανά ώρα/σελίδα ανάλογα με τις γλώσσες εργασίας ή ανά παρεχόμενη υπηρεσία από τον μεταφραστή/διερμηνέα) ή βάσει συμφωνίας.

Επομένως, στην πλειονότητα των ενδεχόμενων αστικών διαδικασιών, είναι ουσιαστικά αδύνατον για οποιονδήποτε μη επαγγελματία νομικό να καθορίσει τα αναμενόμενα πραγματικά συνολικά έξοδα χωρίς τη βοήθεια επαγγελματικής συμβουλής.

Ωστόσο, ένας επαγγελματίας (και κυρίως ένας δικηγόρος) μπορεί να ενημερώσει με μεγαλύτερη ακρίβεια έναν πελάτη σχετικά με τα διάφορα έξοδα που πρέπει να αναμένονται κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, βάσει των περιστάσεων της υπόθεσης. Όταν είναι δύσκολο να προβλεφθεί η έκβαση της υπόθεσης, ο δικηγόρος μπορεί επίσης να ενημερώσει τον πελάτη του σχετικά με τα αναμενόμενα έξοδα που συνδέονται με τις διάφορες πιθανές εκβάσεις, τα οποία θα εξαρτηθούν τελικά από την κρίση και την απόφαση του δικαστηρίου.

Τα διάφορα είδη εξόδων που ενδέχεται να προκύψουν σε αστικές διαδικασίες ρυθμίζονται από χωριστούς κανονισμούς/νόμους, οι οποίοι περιέχουν διάφορους τρόπους υπολογισμού των αμοιβών, και υποδιαιρούνται σε δύο κύριες κατηγορίες: αμοιβές βάσει καθορισμένων τιμών και συμβατικές αμοιβές.

Στάδιο της αστικής διαδικασίας κατά το οποίο πρέπει να καταβάλλονται τα πάγια έξοδα των διαδίκων

Σύμφωνα με τον νόμο αριθ. 71/1992 περί δικαστικών τελών και τέλους αποσπάσματος ποινικού μητρώου, όπως τροποποιήθηκε, μόνον το δικαστικό τέλος πρέπει να καταβάλλεται πριν από την έναρξη της δικαστικής διαδικασίας.

Σύμφωνα με τον νόμο αριθ. 99/1963 περί Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, εκτός από τα δικαστικά τέλη, τα έξοδα της διαδικασίας αφορούν κυρίως έκτακτα έξοδα των διαδίκων και των εκπροσώπων τους και περιλαμβάνουν:

- διαφυγόντα εισοδήματα των διαδίκων και των νόμιμων εκπροσώπων τους
- έξοδα προσκόμισης αποδείξεων (συμπεριλαμβανομένων αμοιβών εμπειρογνομόνων)
- αμοιβές συμβολαιογράφων για τις υπηρεσίες τους ως δικαστικών επιτρόπων και έκτακτα έξοδα αυτών
- αποζημίωση του διαχειριστή/εκτελεστή κληρονομίας και των έκτακτων εξόδων του
- αμοιβές μετάφρασης/διερμηνείας
- αποζημίωση εκπροσώπησης – εάν ο διάδικος εκπροσωπείται από αναγνωρισμένο δικηγόρο εγγεγραμμένο στον **Δικηγορικό Σύλλογο Σλοβακίας**.

Τα έξοδα αυτά καταβάλλονται συνήθως μετά την έκδοση της δικαστικής απόφασης.

Επιπλέον, τα έξοδα της αστικής διαδικασίας εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από την επίδικη διαφορά και τη διακριτική ευχέρεια του δικαστηρίου (κυρίως όσον αφορά την επιλογή των αποδείξεων και το εύρος των εξόδων που θα επιστραφούν στο δικαστήριο ή στον αντίδικο). Επομένως, είναι δύσκολο να προβλεφθούν τα πραγματικά έξοδα εκ των προτέρων.

Πάγια έξοδα σε ποινικές διαδικασίες

Πάγια έξοδα των διαδίκων σε ποινικές διαδικασίες

Το δικαστήριο διαθέτει τη διακριτική ευχέρεια να αποφασίσει σχετικά με τα έξοδα μιας ποινικής διαδικασίας αφού εκδοθεί η οριστική και αμετάκλητη απόφαση.

Στάδιο της ποινικής διαδικασίας κατά το οποίο πρέπει να καταβάλλονται τα πάγια έξοδα

Τυχόν έξοδα που σχετίζονται με την ποινική διαδικασία καταβάλλονται μετά την έκδοση οριστικής και αμετάκλητης απόφασης, η οποία καθορίζει, μεταξύ άλλων, την αποζημίωση των εξόδων της διαδικασίας (νόμος αριθ. 301/2005 περί **Κώδικα Ποινικής Δικονομίας**).

Πάγια έξοδα σε συνταγματικές διαδικασίες

Πάγια έξοδα των διαδίκων σε συνταγματικές διαδικασίες

Όσον αφορά την εκπροσώπηση ενώπιον του **Συνταγματικού Δικαστηρίου της Σλοβακίας** σε υποθέσεις που δεν μπορούν να αποτιμηθούν χρηματικά, η βασική τιμή για την αμοιβή κάθε μεμονωμένης νομικής υπηρεσίας πρέπει να ισούται με το ένα έκτο της βάσης υπολογισμού (άρθρο 11 του διατάγματος εφαρμογής αριθ. 655/2004 σχετικά με τις δικηγορικές αμοιβές και τις αποζημιώσεις για την παροχή νομικών υπηρεσιών).

Στάδιο της συνταγματικής διαδικασίας κατά το οποίο πρέπει να καταβάλλονται τα πάγια έξοδα

Η κατάσταση είναι παρόμοια με εκείνη που ισχύει στις αστικές και στις ποινικές διαδικασίες. Εφαρμόζεται ο νόμος αριθ. 99/1963 περί **Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας**.

Πληροφορίες που πρέπει να παρέχονται εκ των προτέρων από τους συνηγούς

Δικαιώματα και υποχρεώσεις των διαδίκων

Το άρθρο 18 του νόμου αριθ. 586/2003 σχετικά με το νομικό επάγγελμα και την τροποποίηση και συμπλήρωση του νόμου αριθ. 455/1991 για τα ρυθμιζόμενα με άδεια επαγγέλματα, όπως τροποποιήθηκε, ορίζει τα ακόλουθα:

1. Κατά την άσκηση του νομικού επαγγέλματος, ο δικηγόρος οφείλει να προστατεύει τα δικαιώματα των πελατών του, να προασπίζει τα εύλογα και νόμιμα συμφέροντά τους και να ενεργεί σύμφωνα με τις οδηγίες τους. Εάν οι εν λόγω οδηγίες αντιβαίνουν σε γενικά δεσμευτικούς νομικούς κανόνες, ο δικηγόρος δεν δεσμεύεται από αυτές και πρέπει να ενημερώσει σχετικά τον πελάτη του.
2. Κατά την άσκηση του επαγγέλματός του, ο δικηγόρος πρέπει να ενεργεί με αντικειμενικότητα και εντιμότητα και να επιδεικνύει τη δέουσα επαγγελματική επιμέλεια. Πρέπει να χρησιμοποιεί συστηματικά κάθε διαθέσιμο νόμιμο μέσο και γνώση για να εξυπηρετεί τα συμφέροντα των πελατών του με τον βέλτιστο δυνατό τρόπο. Ο δικηγόρος πρέπει να διασφαλίζει ότι οι νομικές υπηρεσίες που παρέχει εξυπηρετούν τον επιδιωκόμενο σκοπό και παρέχονται έναντι εύλογης αμοιβής.
3. Κατά την άσκηση του επαγγέλματός του, ο δικηγόρος πρέπει να ενεργεί πάντοτε διαφυλάσσοντας την αξιοπρέπεια και την καλή φήμη του νομικού επαγγέλματος. Επομένως, ο δικηγόρος υποχρεούται να τηρεί τον κώδικα δεοντολογίας και τον εσωτερικό κανονισμό και τους κανόνες του Δικηγορικού Συλλόγου.

Πηγή των εξόδων

Σε ποιες γλώσσες μπορώ να βρω πληροφορίες σχετικά με τον προσδιορισμό των εξόδων στη Σλοβακία;

Οι προαναφερθέντες νόμοι σχετικά με τα έξοδα δημοσιεύονται στην Επίσημη Εφημερίδα της Σλοβακίας στη σλοβακική γλώσσα (σύμφωνα με το άρθρο 8 του νόμου του **Εθνικού Συμβουλίου της Σλοβακικής Δημοκρατίας αριθ. 1/1993**).

Πού μπορώ να βρω πληροφορίες σχετικά με τη διαμεσολάβηση ;

Η διαμεσολάβηση ρυθμίζεται από τον νόμο αριθ. 420/2004 περί **διαμεσολάβησης**.

Πού μπορώ να βρω πρόσθετες πληροφορίες σχετικά με τα έξοδα;

Διαθέσιμος δικτυακός τόπος με πληροφορίες σχετικά με τα έξοδα

Πληροφορίες σχετικά με τα έξοδα είναι διαθέσιμες στον δικτυακό τόπο [IGNUM](#), ο οποίος περιέχει όλους τους νομικά δεσμευτικούς νόμους καθώς και τους ισχύοντες/καταργηθέντες νόμους της Σλοβακικής Δημοκρατίας. Ο δικτυακός τόπος ανήκει στο [Υπουργείο Δικαιοσύνης της Σλοβακικής Δημοκρατίας](#).

Πού μπορώ να βρω πληροφορίες για τον μέσο όρο της χρονικής διάρκειας των διάφορων διαδικασιών;

Μπορείτε να βρείτε αυτές τις πληροφορίες στην επετηρίδα στατιστικών στοιχείων του [Υπουργείου Δικαιοσύνης της Σλοβακικής Δημοκρατίας](#).

Πού μπορώ να βρω πληροφορίες για το μέσο συνολικό κόστος μιας συγκεκριμένης διαδικασίας;

Ο καθορισμός του μέσου κόστους και των εξόδων είναι δύσκολος, επειδή:

1. δεν υπάρχουν δημοσιευμένα στατιστικά στοιχεία
2. η σχετική σλοβακική νομοθεσία είναι αρκετά ευέλικτη και παρέχει σχεδόν πάντοτε τη δυνατότητα καθορισμού συμβατικής αμοιβής/αποζημίωσης – η οποία εξαρτάται από την περιοχή, τη φήμη της δικηγορικής εταιρείας και άλλων προσώπων που παρέχουν υπηρεσίες σχετικές με τη διαφορά. Επίσης – και αυτό είναι ακόμη πιο σημαντικό – η ίδια η υπόθεση, η πολυπλοκότητά της, η έκταση των απαιτούμενων αποδείξεων και η διάρκεια της έχουν σημαντικό αντίκτυπο στο κόστος
3. επιπλέον, ακόμη και τα ποσά των αμοιβών (που μπορούν να επιδικασθούν στο τέλος της διαδικασίας μόνον με τη μορφή εξόδων διαδικασίας, ανάλογα με την έκβαση της υπόθεσης και κατά τη διακριτική ευχέρεια του δικαστηρίου) συνδέονται με την έκταση της δικαστικής διαδικασίας, το πλήθος των υπηρεσιών που παρασχεθήκαν και διάφορους άλλους παράγοντες. Δεδομένου ότι δεν είναι δυνατόν να καθορισθεί η μέση έκταση της δικαστικής διαδικασίας, δεν είναι δυνατόν να καθορισθούν τα μέσα νομικά έξοδα.

Φόρος προστιθέμενης αξίας

Πώς παρέχεται αυτή η πληροφορία;

Εάν ο εκτελεστής δικαστικών αποφάσεων είναι καταχωρημένος ως υπόχρεος καταβολής ΦΠΑ, στο υπολογιζόμενο εισόδημα και στα έξοδά του προστίθεται ΦΠΑ (βάσει του άρθρου 196 του νόμου αριθ. 233/1995 σχετικά με τους εκτελεστές δικαστικών αποφάσεων και τις δραστηριότητες εκτέλεσης).

Εάν ο δικηγόρος είναι καταχωρημένος ως υπόχρεος καταβολής ΦΠΑ, προστίθεται ΦΠΑ στο εισόδημα και στα έξοδά του όπως υπολογίζονται βάσει της διάταξης αυτής (άρθρο 18 παράγραφος 3 **του διατάγματος εφαρμογής του υπουργείου Δικαιοσύνης αριθ. 655/2004** σχετικά με τις δικηγορικές αμοιβές και τις αποζημιώσεις για την παροχή νομικών υπηρεσιών).

Εάν ο εμπειρογνώμονας, ο διερμηνέας ή ο μεταφραστής είναι καταχωρημένος ως υπόχρεος καταβολής ΦΠΑ, προστίθεται ΦΠΑ στις υπολογιζόμενες αμοιβές (άρθρο 16 παράγραφος 2 **του διατάγματος εφαρμογής του υπουργείου Δικαιοσύνης αριθ. 491/2004** σχετικά με την αμοιβή, την επιστροφή εξόδων και την αποζημίωση του χρόνου εμπειρογνομητών, διερμηνέων και μεταφραστών).

Ποιοι είναι οι εφαρμοστέοι συντελεστές;

Δεν εφαρμόζεται ΦΠΑ στα δικαστικά τέλη (νόμος αριθ. 71/1992 περί δικαστικών τελών και τέλους αποσπάσματος ποινικού μητρώου, όπως τροποποιήθηκε). Ωστόσο, ΦΠΑ εφαρμόζεται στις αμοιβές διαμεσολάβησης, καθώς η παροχή υπηρεσιών διαμεσολάβησης αποτελεί επιχειρηματική δραστηριότητα, και στις αμοιβές διαιτησίας, με συντελεστή 20%, εφόσον το πρόσωπο που εισπράττει την αμοιβή είναι καταχωρημένο ως υπόχρεος καταβολής ΦΠΑ

Νομική συνδρομή

Εφαρμοστέο κατώτατο εισόδημα στον τομέα της αστικής δικαιοσύνης

Ρυθμίζεται από το άρθρο 4 στοιχείο θ) του νόμου αριθ. 327/2005 περί παροχής νομικής συνδρομής σε πένητες και περί τροποποίησης και συμπλήρωσης του νόμου αριθ. 586/2003 σχετικά με το νομικό επάγγελμα και την τροποποίηση και συμπλήρωση του νόμου αριθ. 455/1991 για τα ρυθμιζόμενα με άδεια επαγγέλματα, όπως τροποποιήθηκε από μεταγενέστερη νομοθεσία, όπως τροποποιήθηκε από τον νόμο αριθ. 8/2005.

Η διάταξη αυτή ορίζει τα εξής « Ως πενία νοείται η κατάσταση στην οποία το φυσικό πρόσωπο λαμβάνει επιδόματα ή οφέλη που παρέχονται σε πένητες ή όταν το εισόδημα του φυσικού προσώπου είναι ίσο ή κατώτερο κατά 1,6 φορές από το ποσό του κατώτατου ορίου διαβίωσης, και το πρόσωπο αυτό δεν είναι σε θέση να πληρώσει για τις νομικές υπηρεσίες με τα περιουσιακά στοιχεία του» (311,30 ευρώ).

Εφαρμοστέο κατώτατο εισόδημα στον τομέα της ποινικής δικαιοσύνης για τους κατηγορούμενους

Το κατώτατο εισόδημα για τους κατηγορούμενους που επιθυμούν συνδρομή από νόμιμο εκπρόσωπο διορισμένο αυτεπαγγέλτως στον τομέα της ποινικής δικαιοσύνης δεν καθορίζεται. Ο **Κώδικας Ποινικής Δικονομίας** (άρθρα 37 και 38) ορίζει τις περιπτώσεις στις οποίες η παρουσία συνηγόρου είναι υποχρεωτική:

1. Ο κατηγορούμενος πρέπει να επικουρείται από συνήγορο κατά την προδικαστική διαδικασία εάν:
  1. κρατείται προσωρινά, εκτίει ποινή φυλάκισης ή κρατείται για παρακολούθηση σε ιατρικό ίδρυμα,
  2. στερείται δικαιοπρακτικής ικανότητας ή η δικαιοπρακτική ικανότητά του είναι περιορισμένη,
  3. κατηγορείται για ιδιαίτερα σοβαρό αδίκημα,
  4. είναι ανήλικος,
  5. έχει αποδράσει από τη φυλακή.
2. Η παρουσία συνηγόρου είναι επίσης υποχρεωτική εάν το δικαστήριο ή, στο στάδιο της προδικαστικής διαδικασίας, ο εισαγγελέας ή η αστυνομία κρίνουν κάτι τέτοιο απαραίτητο, ιδίως επειδή υπάρχουν αμφιβολίες σχετικά με το κατά πόσον ο κατηγορούμενος είναι σε θέση να υπερασπισθεί κατάλληλα τον εαυτό του.
3. Η παρουσία συνηγόρου υπεράσπισης είναι επίσης υποχρεωτική σε διαδικασίες έκδοσης, όταν η διαδικασία περιλαμβάνει την επιβολή προστατευτικής θεραπείας, με εξαίρεση την προστατευτική θεραπεία κατά της κατάχρησης οινόπνευματων.

Το άρθρο 38 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας ορίζει ότι:

1. Ο καταδικασθείς επικουρείται υποχρεωτικά από συνήγορο σε διαδικασίες επιβολής της ποινής όπου το δικαστήριο αποφασίζει σε δημόσια συνεδρίαση, εάν:
  1. στερείται δικαιοπρακτικής ικανότητας ή η δικαιοπρακτική ικανότητά του είναι περιορισμένη,
  2. είναι ανήλικος αποφυλακισμένος με αναστολή, ο οποίος, κατά τον χρόνο της δημόσιας συνεδρίασης του δικαστηρίου, είναι ηλικίας κάτω των 18 ετών,
  3. κρατείται προσωρινά,
  4. υπάρχουν αμφιβολίες σχετικά με την ικανότητά του να υπερασπισθεί τον εαυτό του κατάλληλα.
2. Ο καταδικασθείς επικουρείται υποχρεωτικά από συνήγορο σε διαδικασίες επί εκτάκτων ενδίκων μέσων, εάν:
  - εφαρμόζεται οποιαδήποτε από τις διατάξεις του άρθρου 37 παράγραφος 1, στοιχεία α), β) ή γ),
  - είναι ανήλικος ηλικίας κάτω των 18 ετών κατά τον χρόνο της δημόσιας συνεδρίασης επί έκτακτου ένδικου μέσου,
  - υπάρχουν αμφιβολίες σχετικά με την ικανότητά του να υπερασπισθεί τον εαυτό του κατάλληλα,
  - πρόκειται για διαδικασία που διεξάγεται κατά καταδικασθέντος που έχει αποβιώσει.

Εφαρμοστέο κατώτατο εισόδημα στον τομέα της ποινικής δικαιοσύνης για τα θύματα

Σύμφωνα με το άρθρο 558 παράγραφος 1 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, το δικαστήριο αποφασίζει σχετικά με την επιστροφή των εξόδων του θύματος μετά την τελεσιδικία της απόφασης.

Άλλες προϋποθέσεις που συνδέονται με την παροχή νομικής συνδρομής σε θύματα

Όλες οι προϋποθέσεις ρυθμίζονται από τον νόμο αριθ. 301/2005 περί Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.

Δωρεάν δικαστικές διαδικασίες

Υπάρχουν δύο **είδη απαλλαγής από τα δικαστικά τέλη** (άρθρο 4 του νόμου του Εθνικού Συμβουλίου της Σλοβακίας αριθ. 71/1992 περί δικαστικών τελών και τέλους αποσπάσματος ποινικού μητρώου, όπως τροποποιήθηκε). Η απαλλαγή από το δικαστικό τέλος εφαρμόζεται σε:

- ειδικούς τύπους διαδικασιών (επιμέλεια ανηλικών, παράλειψη δράσης ή παράνομη παρέμβαση διοικητικών οργάνων, αμοιβαία υποχρέωση διατροφής μεταξύ γονέων και τέκνων), ή
- σε συγκεκριμένες κατηγορίες προσώπων (ενάγων σε διαδικασίες για την αποζημίωση βλάβης που προκλήθηκε από εργατικό ατύχημα ή επαγγελματική ασθένεια σε διαδικασίες σχετικά με την ακύρωση της καταγγελίας της σύμβασης απασχόλησης κ.λπ.). Εάν το δικαστήριο κάνει δεκτή την αγωγή, ο εναγόμενος υποχρεούται να καταβάλει το αντίστοιχο δικαστικό τέλος ή το μέρος αυτού που θα αποφασίσει το δικαστήριο, εκτός εάν ο εναγόμενος απαλλάσσεται επίσης από την καταβολή του τέλους.

Σύμφωνα με το άρθρο 138 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, το δικαστήριο δικαιούται να απαλλάξει πλήρως ή μερικώς έναν διάδικο από την καταβολή του δικαστικού τέλους εάν κάτι τέτοιο δικαιολογείται από τις συνθήκες και την οικονομική κατάσταση του διαδίκου, και εφόσον η αγωγή δεν είναι κακόβουλη ή προφανώς αβάσιμη. Ωστόσο, το δικαστήριο μπορεί να ανακαλέσει την απαλλαγή οποτεδήποτε κατά τη διάρκεια της διαδικασίας.

Σύμφωνα με τον νόμο αριθ. 327/2005 περί παροχής νομικής συνδρομής σε πένητες («νόμος περί δικαστικής συνδρομής»), ως **νομική συνδρομή** νοείται η παροχή νομικών υπηρεσιών σε ένα πρόσωπο που δικαιούται συνδρομή για την άσκηση των δικαιωμάτων του, κυρίως υπό μορφή:

- νομικών συμβουλών,
- συνδρομής σε εξωδικαστικές διαδικασίες,
- κατάρτισης των εγγράφων που υποβάλλονται στα δικαστήρια,
- εκπροσώπησης στις δικαστικές διαδικασίες,
- εκτέλεσης υπηρεσιών, καθώς και
- κάλυψης εν όλω ή εν μέρει των σχετικών εξόδων.

Ωστόσο, εάν ο ενδιαφερόμενος πληροί τις προϋποθέσεις παροχής νομικής συνδρομής, είναι επίσης πιθανό να απαλλάσσεται από την καταβολή των εξόδων της διαδικασίας (συμπεριλαμβανομένων των δικαστικών τελών). Δεν υπάρχει ρητή διάταξη η οποία να ορίζει ότι ένα πρόσωπο που δικαιούται νομική συνδρομή απαλλάσσεται επίσης από τα δικαστικά τέλη. Ωστόσο, είναι πολύ πιθανό το δικαστήριο να χορηγήσει την εν λόγω απαλλαγή.

Σε ποιες περιπτώσεις πρέπει να καταβάλει ο ηττηθείς διάδικος τα έξοδα του διαδίκου που κέρδισε τη δίκη ;

Αστικές διαδικασίες: σύμφωνα με το άρθρο 142 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας

Ο ενδιαφερόμενος μπορεί να ζητήσει από το αρμόδιο δικαστήριο την πλήρη ή μερική απαλλαγή από την καταβολή δικαστικών τελών. Το δικαστήριο επιδικάζει, κατόπιν ιδίας πρωτοβουλίας, στον νικήσαντα διάδικο (αγωγή που έγινε δεκτή στο σύνολό της) την επιστροφή των αναγκαίων εξόδων της διαδικασίας (συμπεριλαμβανομένων των δικαστικών τελών). **Εάν η αγωγή έγινε δεκτή εν μέρει**, το δικαστήριο επιδικάζει μέρος των εξόδων της διαδικασίας σε καθέναν από τους διαδίκους και μπορεί ενδεχομένως να αποφανθεί ότι κανένας εκ των διαδίκων δεν δικαιούται επιστροφή των εξόδων της διαδικασίας. Ωστόσο, το δικαστήριο μπορεί επίσης να επιδικάσει στον διάδικο του οποίου η αγωγή έγινε δεκτή εν μέρει πλήρη επιστροφή των εξόδων της διαδικασίας, εάν ο βαθμός αποδοχής της αγωγής καθορίστηκε από τη γνώμη εμπειρογνώμονα ή τη διακριτική ευχέρεια του δικαστηρίου ή εάν το μέρος κατά το οποίο η αγωγή δεν έγινε δεκτή είναι σχετικά αμελητέο.

Ποινικές διαδικασίες: σύμφωνα με το άρθρο 557 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας

Εάν το θύμα διαθέτει **δικαίωμα μερικής τουλάχιστον επιστροφής των εξόδων της διαδικασίας**, ο κατηγορούμενος υποχρεούται να καταβάλει στο θύμα τα αναγκαία έξοδα της διαδικασίας, συμπεριλαμβανομένων των εξόδων εκπροσώπησης όταν η παρουσία συνηγόρου είναι υποχρεωτική.

Εάν το θύμα δεν διαθέτει τέτοιο δικαίωμα, το δικαστήριο μπορεί να αποφασίσει ότι τα έξοδα της διαδικασίας θα επιστραφούν εν όλω ή εν μέρει στο θύμα, κατόπιν αίτησης του θύματος και λαμβάνοντας υπόψη τις περιστάσεις της υπόθεσης.

Αμοιβές εμπειρογνομόνων

Το διάταγμα εφαρμογής του υπουργείου Δικαιοσύνης αριθ. 491/2004 σχετικά με την αμοιβή, την επιστροφή εξόδων και την αποζημίωση του χρόνου εμπειρογνομόνων, διερμηνέων και μεταφραστών καθορίζει το ύψος των αμοιβών των εμπειρογνομόνων. Ο κατάλογος των εμπειρογνομόνων, τον οποίο διαχειρίζεται το [Υπουργείο Δικαιοσύνης της Σλοβακικής Δημοκρατίας](#), είναι προσπελάσιμος από το κοινό μέσω του δικτυακού τόπου του υπουργείου. Ένας εμπειρογνώμονας προστίθεται στο μητρώο εφόσον ως υποψήφιος πληροί όλες τις προϋποθέσεις (βάσει του διατάγματος εφαρμογής περί των αμοιβών εμπειρογνομόνων, διερμηνέων και μεταφραστών).

Η αμοιβή του εμπειρογνώμονα πρέπει να **καθορίζεται βάσει συμφωνίας μεταξύ του εμπειρογνώμονα και του πελάτη** (συμβατική αμοιβή). Εάν τα μέρη δεν μπορούν να συμφωνήσουν στην αμοιβή, για τον καθορισμό του ύψους της αμοιβής πρέπει να εφαρμόζονται οι αντίστοιχες διατάξεις για τις τιμές.

Σημειώνεται ότι ΦΠΑ εφαρμόζεται στη συμβατική αμοιβή μόνον εφόσον ο μεταφραστής/διερμηνέας είναι καταχωρημένος ως υπόχρεος καταβολής ΦΠΑ.

Οι τιμές καθορίζονται βάσει:

- του αριθμού των ωρών απασχόλησης
- ποσοστού της αρχικής αξίας του αντικειμένου της δίκης
- πάγιας αμοιβής, βάσει του αντικειμένου της δίκης και του πλήθους των υπηρεσιών που παρασχέθηκαν.

Περιπτωσιολογικές μελέτες Σλοβακίας

Ειδικότερες πληροφορίες σχετικά με το κόστος των δικαστικών διαδικασιών στη Σλοβακία παρέχονται μέσω μερικών συγκεκριμένων περιπτωσιολογικών μελετών.

Σχετικά παραρτήματα

[Έκθεση της Σλοβακίας σχετικά με τη Μελέτη για τη διαφάνεια των εξόδων](#)

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται το εκάστοτε κράτος μέλος. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν αναλαμβάνει καμία ευθύνη όσον αφορά τις πληροφορίες ή τα στοιχεία που περιλαμβάνονται ή για τα οποία γίνεται λόγος στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα. Τα κράτη μέλη που είναι αρμόδια για τη διαχείριση ιστοσελίδων με εθνικό περιεχόμενο προβαίνουν αυτή τη στιγμή στην επικαιροποίηση μέρους του περιεχομένου αυτού του ιστοτόπου για να το προσαρμόσουν στην αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Εάν στο περιεχόμενο του ιστοτόπου δεν λαμβάνεται ακόμη υπόψη η αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου, πρόκειται για ακούσιο σφάλμα και θα γίνουν οι κατάλληλες διορθώσεις.

Τελευταία επικαιροποίηση: 26/06/2019